सन २०२६-२७ या आर्थिक वर्षामध्ये प्रधानमंत्री राष्ट्रीय कृषि विकास योजना अंतर्गत प्रति थेंब अधिक पीक (सुक्ष्म सिंचन) घटकासाठी सर्वसाधारण / अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती प्रवर्गाचा ₹२०६५०.०१ लाख इतका निधी वितरित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: राकृवि-०४२६/प्र.क्र.४४(१६५०८९६)/१४-अे
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : ०४ ऑगस्ट, २०२६

संदर्भ:-

१. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२६/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दिनांक ०९.०४.२०२६.
२. कृषि मंत्रालय, भारत सरकार यांचे क्र.१-१५/२०२६-RKVY-१९८, दिनांक २२.०४.२०२६.
३. कृषि मंत्रालय, भारत सरकार यांचे क्र.१-१५/२०२६-RKVY-२११, दिनांक २७.०४.२०२६.
४. वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२९/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दिनांक ०७.०५.२०२६.
५. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र: राकृवि-०४२६/प्र.क्र.४४/१४-अे, दिनांक ०८.०५.२०२६.
६. आदिवासी विकास विभाग, शासन परिपत्रक क्र. बीयुडी-२०२६/प्र.क्र.६१/कार्यासन-६, दिनांक १३.०५.२०२६.
७. सामाजिक न्याय विभाग, शासन परिपत्रक क्र.बीयुडी-२०२५/प्र.क्र.१०५/अर्थसंकल्प, दिनांक १९.०५.२०२६.
८. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र: राकृवि-०४२६/प्र.क्र.४४(१६५०८९६)/१४-अे, दिनांक २२.०५.२०२६.
९. कृषि मंत्रालय, भारत सरकार यांचे क्र.१-१५/२०२६-RKVY-२९१, दिनांक २७.०७.२०२६.

प्रस्तावना:-

सन २०१५-१६ पासून प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) घटकाची अंमलबजावणी राज्यात करण्यात येत आहे.

०२. केंद्र शासनाच्या दिनांक ०६ एप्रिल, २०२२ रोजीच्या पत्रान्वये राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-रफ्तार ची राष्ट्रीय कृषि विकास योजना-कॅफेटेरिया या नावाने पुनर्ररचना केली असून त्यामध्ये वार्षिक कृती आराखडा आधारित व सविस्तर प्रकल्प अहवाल आधारित या दोन शाखांचा समावेश आहे. प्रधानमंत्री राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेतील प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) हा घटक प्रधानमंत्री राष्ट्रीय कृषि विकास योजना वार्षिक कृती आराखडा आधारित शाखेत अंतर्भूत केला असून केंद्र व राज्य हिश्श्याच्या निधीचे प्रमाण ६०:४० असे

आहे. केंद्र शासनाच्या दिनांक २०.११.२०२४ रोजीच्या पत्रान्वये राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेचे नाव प्रधानमंत्री राष्ट्रीय कृषि विकास योजना असे करण्यात आले आहे.

०३. संदर्भ क्र.२ अन्वये प्रधानमंत्री राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेच्या वार्षिक कृती आराखड्यास प्राप्त मान्यतेनुसार संदर्भ क्र. ५ येथील दिनांक ०८.०५.२०२६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये प्रति थेंब अधिक पिक (सूक्ष्म सिंचन) योजनेच्या ₹४७७२८.३३०७ लक्ष च्या कार्यक्रमास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे.

०४. संदर्भ क्र.३ येथे नमूद दिनांक २७.०४.२०२६ रोजीच्या पत्रान्वये केंद्र शासनाने दिलेल्या प्रथम मातृ मंजूरीनुसार प्रधानमंत्री राष्ट्रीय कृषि विकास योजना अंतर्गत प्रति थेंब अधिक पीक (सुक्ष्म सिंचन) घटकासाठीचा ₹२०८१३.३३ लाख इतका निधी संदर्भ क्र.८ येथे नमूद दिनांक २२.०५.२०२६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये वितरित करण्यात आला आहे.

०५. आता, संदर्भ क्र.९ येथे नमूद दिनांक २७.०७.२०२६ रोजीच्या पत्रान्वये केंद्र शासनाने दिलेल्या द्वितीय मातृ मंजूरी प्रदान केली आहे. त्यानुसार प्रधानमंत्री राष्ट्रीय कृषि विकास योजना अंतर्गत प्रति थेंब अधिक पीक (सुक्ष्म सिंचन) घटकासाठी सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता केंद्र हिस्सा ₹९८४१.०० लाख व त्यास समरूप राज्य हिस्सा ₹६५६०.६७ लाख असा एकूण ₹१६४०१.६७ लाख, अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी केंद्र हिस्सा ₹१४७३.०० लाख व त्यास समरुप राज्य हिस्सा ₹९८२.०० लाख असा एकूण ₹२४५५.०० लाख व अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी केंद्र हिस्सा ₹१०७६.०० लाख व त्यास समरुप राज्य हिस्सा ₹७१७.३४ लाख असा एकूण ₹१७९३.३४ लाख असे मिळून ₹२०६५०.०१ लाख इतका निधी वितरित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णयः-

प्रधानमंत्री राष्ट्रीय कृषि विकास योजना अंतर्गत प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) या घटकासाठी सन २०२६-२७ करिता सर्वसाधारण प्रवर्गाकरिता केंद्र हिस्सा ₹९८४१.०० लाख व त्यास समरूप राज्य हिस्सा ₹६५६०.६७ लाख असा एकूण ₹१६४०१.६७ लाख, अनुसूचित जाती प्रवर्गासाठी केंद्र हिस्सा ₹१४७३.०० लाख त्यास समरुप राज्य हिस्सा ₹९८२.०० लाख असा एकूण ₹२४५५.०० लाख व अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी केंद्र हिस्सा ₹१०७६.०० लाख त्यास समरुप राज्य हिस्सा ₹७१७.३४ लाख असा एकूण ₹१७९३.३४ लाख असा एकूण ₹२०६५०.०१ लाख (रुपये दोनशे सहा कोटी पन्नास लाख एक हजार मात्र) इतका निधी आयुक्त (कृषि) यांना अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर वितरित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. सदर निधीचा तपशिल पुढीलप्रमाणे आहे.

(₹ लाखात)

प्रवर्ग	केंद्र हिस्सा (६०%)	राज्य हिस्सा (४०%)	एकूण
सर्वसाधारण	९८४१.००	६५६०.६७	**१६४०१.६७**
अनुसूचित जाती	१४७३.००	९८२.००	**२४५५.००**
अनुसूचित जमाती प्रवर्ग	१०७६.००	७१७.३४	**१७९३.३४**
एकूण...	**१२३९०.००**	**८२६०.०१**	**२०६५०.०१**

०२ . उपरोक्तनुसार प्रवर्गनिहाय वितरित निधी केंद्र हिस्सा व राज्य हिश्याच्या पुढील लेखाशिर्षांतर्गत सन २०२६-२७ मध्ये अर्थसंकल्पित केलेल्या तरतुदींतून खर्च करण्यात यावा.

सर्वसाधारण प्रवर्ग	
केंद्र हिस्सा	**राज्य हिस्सा**
मागणी क्र. डी-३ २४०१ पीक संवर्धन ११३, कृषि अभियांत्रिकी (००) (०७) प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजना-प्रति थेंब अधिक पीक (सुक्ष्म सिंचन) (कें.पु.यो.) (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (सर्वसाधारण) (कार्यक्रम) (२४०१ २५०४), ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्र. डी-३ २४०१ पीक संवर्धन ११३, कृषि अभियांत्रिकी (००) (२१) प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजना-प्रति थेंब अधिक पीक (सुक्ष्म सिंचन) (कें.पु.यो.) (राज्य हिस्सा ४० टक्के) (सर्वसाधारण) (कार्यक्रम) (२४०१ ए९९६), ३३, अर्थसहाय्य
अनुसूचित जाती प्रवर्ग	
केंद्र हिस्सा	**राज्य हिस्सा**
मागणी क्र. एन-३ २४०१ पीक संवर्धन ७८९ - अनुसूचित जातींसाठी विशेष घटक योजना (०१) अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रमांतर्गत योजना (०१) (२१) प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजना प्रति थेंब अधिक पीक (सुक्ष्म सिंचन) (कें.पु.यो.) (केंद्र हिस्सा ६०%) (कार्यक्रम) (२४०१ B२८६), ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्र. एन-३ २४०१ पीक संवर्धन ७८९ - अनुसूचित जातींसाठी विशेष घटक योजना (०१) अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रमांतर्गत योजना (०१) (२२) प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजना प्रति थेंब अधिक पीक (सुक्ष्म सिंचन) (कें.पु.यो.) (राज्य हिस्सा ४०%) (कार्यक्रम) (२४०१ B२९५), ३३, अर्थसहाय्य
अनुसूचित जमाती प्रवर्ग	
केंद्र हिस्सा	**राज्य हिस्सा**
मागणी क्र. टी-५ २४०१ पीक संवर्धन (००) (७९६) जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) (२७) प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजना प्रति थेंब अधिक पीक (सुक्ष्म सिंचन) (केंद्र पुरस्कृत योजना) (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (जनजातीक्षेत्र उपयोजना) (कार्यक्रम) (२४०१ A६१९), ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्र. टी-५ २४०१ पीक संवर्धन (००) (७९६) जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) (१२) प्रधानमंत्री कृषि सिंचन योजना प्रति थेंब अधिक पीक (केंपुयो) (केंद्र हिस्सा ४० टक्के) (कार्यक्रम) (२४०१ A४६८), ३३, अर्थसहाय्य

०३. या शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात आलेल्या निधीचे वितरण करण्याकरिता आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांना नियंत्रण अधिकारी व सहाय्यक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

०४. या शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात आलेला निधी खर्च करताना प्रधानमंत्री राष्ट्रीय कृषि विकास योजना - प्रति थेंब अधिक पीक (सूक्ष्म सिंचन) योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनांचे, तसेच, संदर्भ क्र. ३ येथे नमूद केंद्र शासनाच्या दिनांक २७.०४.२०२६ रोजीच्या पत्रान्वये दिलेल्या मार्गदर्शक सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे.

०५. लाभार्थ्यांना अनुदान वाटप करताना शासनाद्वारे वेळोवेळी विहीत केल्या जाणाऱ्या मार्गदर्शक सूचनांचा अवलंब करण्यात यावा. सदर योजनेच्या लाभार्थ्यांची निवड महा-डीबीटी प्रणालीद्वारे करण्यात यावी व लाभार्थ्यांना अनुदानाचे वाटप आधार संलग्न बँक खात्यावर जमा करावा.

०६. सदर निधीच्या खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र केंद्र शासनास पाठवून त्याची प्रत राज्य शासनास पाठवावी.

०७. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२६/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दिनांक ०७.०५.२०२६, आदिवासी विकास विभागाचे शासन परिपत्रक क्र. बीयुडी-२०२६/प्र.क्र.६१/कार्यासन-६, दिनांक १३.०५.२०२६ आणि सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाचे शासन परिपत्रक क्र.बीयुडी-२०२५/प्र.क्र.१०५/अर्थसंकल्प, दिनांक १९.०५.२०२६ अन्वये या विभागास प्रदान केलेल्या अधिकारांनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

०८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२६०८०४१२१७५३०६४६ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

GANPAT SANDIPAN KACHARE

Digitally signed by GANPAT SANDIPAN KACHARE
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=Agri and Adf dept, 2.5.4.20=3021BF955FEFD71FFAD5DD7C97769147F19ACA6383A12FED6CFF4849D78E224A, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=B5B30AEBA818C77E43E7B8BA4BCA0E9F0D137FEAB0BBCB16CACF2D44087E8A76, cn=GANPAT SANDIPAN KACHARE
Date: 2026.08.04 12:19:13 +05'30'

(ग.सं.कचरे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. उपमुख्यमंत्री (नगरविकास, गृहनिर्माण, सार्वजनिक बांधकाम (सार्वजनिक उपक्रम)), महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

४. मा. उपमुख्यमंत्री (राज्य उत्पादन शुल्क, क्रीडा व युवक कल्याण, अल्पसंख्याक विकास आणि औकाफ विभाग), महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा. मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
७. मा. विरोधी पक्षनेता विधानसभा/ विधान परिषद, विधान भवन, मुंबई.
८. सर्व मा. संसद सदस्य/महाराष्ट्र विधानसभा सदस्य /महाराष्ट्र विधानपरिषद सदस्य
९. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
१०. अपर मुख्य सचिव (वित्त) यांचे स्वीय सहायक, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११. प्रधान सचिव (सहकार, पणन) यांचे स्वीय सहायक, सहकार व पणन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१२. सचिव (पशुसंवर्धन) यांचे स्वीय सहायक, कृषि व पदुम विभाग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. सचिव (नियोजन) यांचे स्वीय सहायक, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१४. सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१५. आयुक्त (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
१६. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई.
१७. महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर.
१८. महालेखापाल महाराष्ट्र (लेखा परिक्षा) मुंबई/नागपूर.
१९. वित्त विभाग (व्यय- १/अर्थसंकल्प १३), मंत्रालय, मुंबई.
२०. नियोजन विभाग (का-१४३१), मंत्रालय, मुंबई.
२१. सर्व संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२२. निवडनस्ती (१४-अे कार्यासन) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.